

• ملکہ ہمیلٹون •

جامعہ شناسی دین

ترجمہ محسن ثلاثی

فهرست

۷	یادداشت دبیر مجموعه
۹	فصل اول: جامعه‌شناسی دین چیست؟
۴۳	فصل دوم: عقل و دین
۵۵	فصل سوم: جادو
۸۳	فصل چهارم: دین و عاطفه
۱۲۷	فصل پنجم: بودیسم
۱۴۱	فصل ششم: دین و ایدئولوژی
۱۵۳	فصل هفتم: فرارسیدن هزاره موعود
۱۶۹	فصل هشتم: دین و همبستگی؛ دیدگاه دورکیم درباره دین
۱۸۹	فصل نهم: تولد خدایان
۱۹۵	فصل دهم: دین و همبستگی؛ دیدگاه کارکردگرایان
۲۱۱	فصل یازدهم: تابو و پرهیز مناسک آمیز
۲۳۳	فصل دوازدهم: دین و عقلانیت؛ دیدگاه ماکس وبر
۲۴۹	فصل سیزدهم: اخلاق پروتستانی
۲۶۵	فصل چهاردهم: دین و معنی
۲۷۹	فصل پانزدهم: دنیاگرایی
۳۰۹	فصل شانزدهم: دین به عنوان جبران؛ دیدگاه استارک و بین بریج
۳۲۷	فصل هفدهم: فرقه‌ها، کیش‌ها و جنبش‌ها
۳۶۷	فصل هجدهم: نتیجه‌گیری
۳۷۳	کتاب‌شناسی
۳۹۷	نمایه اسامی
۴۰۳	نمایه موضوعی

یادداشت دبیر مجموعه

کتاب جامعه‌شناسی دین نوشته مَلْکُم همیلتون، یکی از برجسته‌ترین و مهم‌ترین کتاب‌های حوزه جامعه‌شناسی دین است. مَلْکُم همیلتون با دانش ژرف و تسلط خود بر نظریه‌های مختلف دین‌پژوهان و اندیشمندان حوزه دین، توانسته است با ارائه چکیده نخله‌های فکری و اندیشه هر یک از متفکران حوزه جامعه‌شناسی دین و سپس نقد دیدگاه آن‌ها، چشم‌انداز روشن و دقیقی از دستاوردهای متفکران جامعه‌شناسی دین، بدست دهد.

نظر به اهمیت این کتاب، در تجدید چاپ آن، ویراست جدیدی بر روی کتاب انجام شده و تلاش شده است تا نواقص ویرایشی و جاافتادگی‌های متن چاپ قبلی اصلاح شود. امیدواریم چاپ جدید این کتاب ارزشمند مورد توجه اندیشمندان و دین‌پژوهان، استادان و دانشجویان رشته‌های جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی و ادیان و کلیه علاقه‌مندان حوزه علوم اجتماعی قرار بگیرد.

علیرضا جاوید

مرداد ۱۳۸۷

فصل اول

جامعه‌شناسی دین چیست؟

ظرفیت انسان برای باور داشت، تقریباً نامحدود است. همین گنجایش و گوناگونی و شگفتی حیرت‌انگیز باورداشت‌ها و بازتاب آن در جامعه و تاریخ بشری است که توجه و کنجکاوی بسیاری از نویسندگان، از جمله جامعه‌شناسان را به موضوع دین برانگیخته است. جامعه‌شناسانی هستند که معتقدند ادیان، در بنیادهای اعتقادی‌شان همسانی دارند، اما خصلت بی‌همتا و شگفت بسیاری از مذاهب بشری، مانند قورباغه‌پرستی در ملانزی، نمایانگر آن است که ادیان و مذاهب با وجود همسانی، تفاوت‌های چشمگیری نیز دارند.^۱ حتی اگر در هیچ کجای دنیا قورباغه‌پرستی وجود نداشته باشد، باز بسیاری از باورداشت‌ها را میان جوامع بشری می‌یابیم که مانند همین قورباغه‌پرستی، در چشم ناظران خارجی شگفت‌انگیز و حتی باورنکردنی می‌نماید.

یک جامعه‌شناس به‌جای شگفت‌زده شدن در برابر این گوناگونی، باید این واقعیت را در نظر داشته باشد که چنین باورداشت‌ها و عملکردهایی، چرا باید وجود داشته باشند. می‌توان گفت که جامعه‌شناسی دین، دو مضمون یا مسئله اصلی و کانونی دارد: یکی این‌که چرا باورداشت‌ها و عملکردهای مذهبی، نقش تعیین‌کننده‌ای

۱. نویسنده در این‌جا از شخصیت‌های کارتونی معروف در کشورش مثالی می‌زند که به علت ناآشنایی فارسی‌زبانان با این شخصیت‌ها، صرفاً به‌محتوای گفت‌وگوی آن‌ها در ترجمه فارسی اکتفا کرده‌ایم.